

ASPECTE MANAGERIALE ALE ÎNVĂȚĂMÂNTULUI DE FORMARE A OFIȚERILOR DIN FORȚELE AERIENE ÎN CONTEXTUL PROFESIONALIZĂRII PERSONALULUI MILITAR DIN ARMATA ROMÂNIEI

Stelian PÂNZARU

Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă

Abstract: The article presents some aspects of the necessity to change the specialty within the Air Force Academy „Henri Coandă” in order to increase the degree of professionalism of the future graduates.

Cuvinte cheie: management, reformă, învățământ.

1. Reforma și implicațiile ei

Tranziția la economia de piață a impus reformarea tuturor subsistemelor sistemului social, învățământul și armata fiind și ele supuse acestui proces reformator.

Mutațiile care se vor produce în învățământul superior românesc au la bază opțiunile țărilor de pe continent de a realiza, la orizontul anilor 2010, spațiul unic european în acest domeniu, opțiune exprimată prin Declarația de la Bologna, semnată în iunie 1999.

În baza angajamentului miniștrilor educației referitor la sistemul pe două cicluri, s-a dat curs unei restructurări comprehensive a peisajului învățământului superior european. Toate țările semnatare s-au angajat să înceapă implementarea sistemului menționat până cel târziu în anul 2005. România a creat cadrul legislativ necesar restructurării pe două cicluri a învățământului superior prin Legea 288/24.06.2004 privind organizarea studiilor universitare.

În baza acestei opțiuni fundamentale, Strategia învățământului superior românesc până în 2010, vizează, în principal: adaptarea sistemului de învățământ superior la triada tradiții-realitate social-economică și culturală-valori europene; asigurarea unui caracter global al schimbării, acesta afectând direct sau indirect toate componentele învățământului

superior; realizarea flexibilității curriculumului, prin adaptarea permanentă la intrările care sosesc din mediul universitar și extra-universitar; stimularea gândirii studentului și mai puțin a capacității acestuia de memorare a informației; promovarea unui nou management al calității în procesul de învățământ superior; accentuarea rolului învățământului postuniversitar în sistemul de învățământ superior; diversificarea gamei de motivații a studenților și cadrelor didactice; translatarea treptată a filtrelor de selecție a studenților de la admitere spre perioada cursurilor; încurajarea competiției interuniversitare; modernizarea infrastructurii universitare, inclusiv prin creșterea gradului de informatizare a procesului de învățământ și cercetării științifice; creșterea responsabilității în gestionarea resurselor la nivelul universităților; asocierea universităților, asocierea acestora cu alte instituții și întreprinderilor pentru realizarea unor obiective comune; revigorarea cercetării universitare, ca sursă de alimentare a învățământului cu fonduri financiare, respectiv practici și idei; sprijinirea universităților în cooperările internaționale și în diversificarea acestora ș.a.

Printre obiectivele vizate de Strategia învățământului superior românesc până în 2010, un loc important îl ocupă realizarea unei mai bune corelări a învățământului superior cu piața forței de muncă. În acest sens se au în

vedere: racordarea specializărilor universitare cu nomenclatorul ocupațiilor; monitorizarea modului de inserție absolvenților pe piața forței de muncă; promovarea conceptului de universitate antreprenorială și a inițiativei antreprenoriale, în baza legăturii importante dintre universitate și mediul economico-social și cultural; optimizarea activităților practice în ansamblul procesului didactic; orientarea cercetării științifice universitare spre problemele economice, sociale și culturale actuale ș.a.

2. DESCHIDERE SPRE PROFESIONALIZAREA PREGĂTIRII VIITORILOR OFIȚERI DIN FORȚELE AERIENE

Învățământul militar superior, parte integrantă a sistemului național de învățământ, va reacționa prompt, prin reorganizarea activității didactice, prin reproiectarea curriculum-ului educațional din instituțiile militare de învățământ superior - planuri de învățământ, programe analitice, logistică didactică, în concordanță cu dimensiunile impuse de duratele și finalitățile celor trei cicluri ale învățământului universitar, păstrându-și, totodată, identitatea și personalitatea.

În ceea ce privește sistemul militar, trebuie să pornim de la faptul împlinit că România este membru N.A.T.O., prin urmare obiectivul fundamental este implementarea reformei în forțele armate sub toate aspectele: conceptual, structural, acțional, din punct de vedere al infrastructurii etc.

În acest context general, formarea ofițerilor din Forțele Aeriene se înscrie în procesul adaptării cât mai eficient la cerințele formării unor specialiști temeinic pregătiți, fără a neglija celelalte competențe necesare îndeplinirii funcțiilor din unitățile de aviație, artilerie sol-aer sau de radiolocație. „Precizările șefului Statului Major al Forțelor Aeriene privind organizarea și desfășurarea învățământului în anul școlar 2005-2006” subliniază că: „Obiectivul fundamental al activităților de învățământ din instituțiile subordonate Statului Major al Forțelor Aeriene îl reprezintă formarea și dezvoltarea profesională a ofițerilor, maiștrilor militari și subofițerilor conform nevoilor reale de pregătire din

Forțele Aeriene, alinierea, în integritatea sa, la standardele, procedurile și tehnologiile de instruire și evaluare ale armatelor statelor partenere de Alianță, devansarea, prin structură, organizare și conținut, a transformărilor și schimbărilor care se produc în Forțele Aeriene.”

Totodată, „Concepția de formare, dezvoltare profesională și utilizare a ofițerilor în Armata României”, în capitolul „Principiile învățământului și instrucției militare care stau la baza desfășurării procesului de formare și dezvoltare profesională a ofițerilor este subliniat „Principiul compatibilității cu armatele N.A.T.O.”, potrivit căruia „Formarea și dezvoltarea profesională a ofițerilor se organizează în formele și modalitățile similare cu cele din armatele statelor membre N.A.T.O., urmărindu-se realizarea performanțelor potrivit standardelor și însușirea procedurilor utilizate de acestea în sistemele de educație și instruire”.

Pornind de la aceste „comandamente” Statul Major al Forțelor Aeriene și Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, pe baza unor modele din S.U.A., Franța, Anglia ș.a. au regândit procesul de formare a viitorilor ofițerilor pentru armele aviație, artilerie și rachete sol-aer și radiolocație, accentul fiind pus pe asigurarea unei temeinice profesionalizări al acestuia.

Din analiza efectuată pe baza datelor acumulate pe o perioadă de peste cinci ani, au rezultat o serie de „idei forță” care determină o schimbare în domeniul formării ofițerilor pe filieră directă, și anume:

- domeniul „Științe militare” și specializarea „Managementul organizației” în care se pregătesc actualii studenți ai Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” nu corespund cerințelor formării pilotului pe avionul supersonic, rachetistului sol-aer sau radiolocatoristului, deoarece:

- a) absolvenții academiei, în primii ani de carieră militară îndeplinesc funcții de piloți pe avioane, sau de tehnicieni pe diferite complexe de artilerie, rachete sol-aer, sau radiotehnice și nu de conducători de structuri militare;
- b) un număr important de ore sunt consumate cu disciplinele care dau formația de manager al organizației, orele acestea putând fi folosite

pentru pregătirea tehnică de specialitate, atât de necesară viitorului pilot, rachetist sol-aer sau radiolocatorist;

- ca urmare a timpului insuficient avut la dispoziție de academie pentru formarea inițială a studenților ca specialiști în domeniile aviației, artileriei și rachetelor sol-aer și al radiolocației, absolvenții acesteia întâmpină greutăți în Școala de aplicație în acumularea cunoștințelor teoretice și formarea deprinderilor practice necesare îndeplinirii primelor funcții în care vor fi repartizați;

- proaspeții absolvenți ai academiei se integrează relativ greu în structurile în care sunt repartizați după Școala de aplicație, aprecierile comandanților de unități fiind de multe ori nefavorabile la adresa nivelului de pregătire de specialitate a sublocotenenților;

- domeniile și specializările propuse de Statul Major al Forțelor Aeriene pentru Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, care să răspundă cel mai bine necesității formării ofițerilor pentru această categorie de forțe armate sunt prezentate în tabelul 1;

- datorită complexității ariei curriculare, se impune, totodată, conform Legii 288/24.06.2004 privind organizarea studiilor universitare, stabilirea duratei de școlarizare de 4 ani pentru aceste specializări;

- în cadrul planurilor de învățământ se impune creșterea numărului de ore destinate modulului de “Pregătire de profil și specialitate”, menținându-se un echilibru optim cu celelalte discipline fundamentale, de pregătire militară și de cultură generală;

- prin specializările propuse mai sus se va asigura numărul necesar de ore pentru disci-

pline de bază în formarea viitorului specialist al Forțelor Aeriene, cum ar fi: termotehnică și sisteme de propulsie, aerodinamică, navigație aeriană și securitatea zborului, mecanică, mecanisme și organe de mașini, instalații de artilerie și rachete sol-aer, instalații de emisie-recepție, instalații de protecție la bruiaj ș.a.;

- totodată, se va putea alocă un timp mai mare de pregătire în zbor a viitorilor piloți de avioane supersonice, precum și pentru pregătirea și executarea tragerilor sol – aer cu tehnica de luptă din dotare în poligonul Capu Midia cu studenții academiei;

- obiectivele stabilite prin comanda socială dată academiei: formarea capacităților necesare realizării competenței de pilot pe avion școală, faza I (anii I și II) și avion școală faza a II-a (anii III și IV) - pentru arma Aviație naviganți - și specializarea inițială în armele artilerie și rachete sol-aer, meteorologie, aviație nenaviganți, radiolocație, vor fi perfect realizate, fără ca Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” și Școlii de Aplicație să i se mai reproșeze nivelul relativ scăzut al pregătirii de specialitate al tinerilor sublocotenenți.

Toate acestea se vor adăuga demersurilor deja realizate în cadrul Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” pentru creșterea nivelului de pregătire de specialitate a viitorilor ofițeri, cum ar fi:

- menținerea unei permanente legături cu Statul Major al Forțelor Aeriene și Școala de Aplicație pentru asigurarea continuității pregătirii viitorilor ofițeri conform Concepției de formare, dezvoltare profesională și utilizare a ofițerilor în Armata României și a Ghidului absolventului;

Tabelul 1 Domeniile de specializare pentru Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”

ARMA	DOMENIUL DE SPECIALIZARE	SPECIALIZAREA	SUBSPECIALIZAREA
Aviație Naviganți	Inginerie aerospațială	Inginerie și management aeronautic	Ingineria și exploatarea aeronavelor
Aviație nenaviganți, Meteoerologie, Radiolocație	Inginerie aerospațială	Inginerie și management aeronautic	Navigație, meteorologie, radare și echipamente de control spațiu aerian
Artilerie și rachete sol-aer	Inginerie electrică	Inginerie electrică și calculatoare	-

- revederea Ghidului absolventului și adaptarea acestuia la cerințele realității din structurile Statului Major al Forțelor Aeriene;

- orientarea conținutului programelor analitice ale disciplinelor fundamentale spre aspectele specifice construcției și funcționării tehnicii de luptă din Forțele Aeriene;

- introducerea în planurile de învățământ a disciplinei „Standarde și proceduri N.A.T.O.” și a unei călătorii de studii cu studenții pentru cunoașterea de către aceștia a noutăților în domeniul organizării și conducerii Forțelor Aeriene;

- esențializarea disciplinelor de profil și specialitate, cu rolul de a utiliza la maximum timpul destinat pregătirii în acest domeniu;

- organizarea minuțioasă a activităților practice ale studenților, în vederea formării unor temeinice deprinderi de specialitate necesare în exploatarea tehnicii de luptă;

- menținerea legăturii cu subunitățile din Statul Major al Forțelor Aeriene, în vederea centralizării de informații utile în regândirea planurilor de învățământ și a programelor analitice, pentru ca absolvenții noștri să răspundă cât mai bine exigențelor crescânde din unitățile operative ș.a.

3. O SINGURĂ CONCLUZIE

Suntem convingși că, adoptându-se o astfel de filozofie a formării ofițerilor din Forțele Aeriene, se va sigura un ridicat nivel de profesionalizare al acestora, având de câștigat atât Statul Major al Forțelor Aeriene, cât și Armata României în ansamblul ei, ca membră cu drepturi depline a Alianței Nord Atlantice.

BIBLIOGRAFIE

1. *Declarația comună a Miniștrilor Educației din Europa*, 19.06.1999, Bologna;
2. *Comunicatul Comisei Europene privind Rolul Universităților în Europa cunoașterii*, 05.02.2003, Brussel;
3. *Legea 288/24.06.2004 privind organizarea studiilor universitare*;
4. *Concepția de formare, dezvoltare profesională și utilizare a ofițerilor în Armata României*;
5. *Precizările Șefului Statului Major al Forțelor Aeriene privind organizarea și desfășurarea învățământului în anul școlar 2005-2006*.